

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 16.10.2017

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul Milletvekili

Başbakan Binali Yıldırım Şubat 2017 tarihinde yaptığı açıklama ile kimyasal gübrenin toprağı çoraklaştırdığını ifade ederek, yavaş yavaş kimyasal gübre kullanımından vazgeçileceğini açıkladı. Ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da benzer bir açıklama yaparak, azotlu gübrenin hem toprağı hem de gıdalara zarar verdiğini belirterek, "Özellikle topraklarımız noktasında, şu azotlu gübreyle topraklarımızı mahvettik ve topraklarımız suyla buluştuğı zaman ne yazık ki çamur olup, akıp gidiyor. Doğallıktan uzak, tüm hastalıkların temelinde de ne yatıyor? O gübreleme yatıyor." demiştir.

Bu açıklamaların ardından çay üretiminde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, Doğı Karadeniz Bölgesi'nde 830 bin dekar alanda yaklaşık 50 yıldır dekar başına uygulanan 130 kilo kimyasal gübrenin yerine organik gübrenin kullanılacağı duyurulmuş, çay üretim alanlarının organik havzaya dönüştürülmesinin amaçlandığı dile getirilmiştir. Milli tarım projesine çay bahçelerinde yapılacak zorunlu organik gübreleme ile başlangıç yapılacağının belirtildiğı açıklamada, gübreleme, sulama ve doğru tohum kullanımı ile tarımsal verimin yüzde 30 ile 200 arasında arttırılacağı ifade edilmiştir. Peşi sıra ÇAYKUR Genel Müdürü İmdat Sütüoğlu da, 4-5 yıldır organik gübre çeşitleri üzerinde uygulamalı deneyler yapıldığını, bu deneyler sonucunda en uygun gübrenin mikrobiyal gübre olduğunu tespit ettiklerini söylemiştir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ilk yapılan açıklama ile Nisan 2017 tarihinde başlanılacağı belirtilen çayda zorunlu organik gübreye geçiş ile birlikte kimyasal gübrenin yasaklanması kararının uygulanmasına 2018 yılında ve kademeli olarak geçileceğı belirtilmiştir. Sivil toplum kuruluşlarına danışılmaması, konunun çok yönlü düşünülmesi gerekliliğı ve verim düşüşü olacağı kaygılarının giderilmesi gerekliliğı nedeniyle zorunlu organik gübreye geçişin ertelendiğı ifade edilmiştir.

ÇAYKUR tarafından belirli bölgelerde, sınırlı olarak yapılan çay üretiminde yüzde 40'lara varan verim kaybının yaşandığı bilinmektedir. Bu nedenle organik üretim yapan çay müstahsilleri farklı yaş çay tabanı uygulaması ile desteklenmiştir. Organik çay üretiminde yaşanan verim kaybı müstahsili organik gübreye geçiş konusunda endişelendirmektedir.

18387

Zorunlu organik gübreye geçiş hakkında Gıda, tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yanıtlanması istemiyle 31 Ocak 2017 tarihinde 7/11476 sayılı yazılı soru önergesi verdim. Soru önergemde; çay üretiminde organik gübreye geçiş konusunda planlama yapılıp yapılmadığını, planın ne şekilde hayata geçirileceğini, kaç yıl içerisinde geçişin öngörüldüğünü, uygun gübre için yeterli araştırmanın ve fayda maliyet analizinin yapılıp yapılmadığını, gübrenin ithalat yoluyla mı tedarik edileceğini, zorunlu organik gübre kullanımının organik tarıma geçiş anlamına gelip gelmeyeceğine, müstahsile olası verim kaybında nasıl bir destek sunulacağını sordum. Soru önergeme 21 Haziran 2017 tarihinde verilen yanıtta; 2017 yılından itibaren kademeli olarak çay tarım alanlarında organik tarıma geçişin planlandığı, ülkemizde 9 adet firma tarafından 29 adet mikrobiyal gübre üretildiği, ithalat yoluyla getirilen mikrobiyal gübrelerin de denemelerini kurmaları halinde kullanımına izin verileceği, çay alanlarında, toprak analiz sonuçlarına göre doğru ve yeterli gübre uygulanması halinde ürün kaybının minimum seviyede olduğunun ÇAYKUR tarafından yapılan çalışmalarda ortaya konduğu, uygulama sıklığı konusunda kullanılacak gübrenin özelliğinin belirleyici olacağı, organik tarıma geçen üreticilere, yaş çay taban fiyatına ilave prim verilerek organik çay tarımının desteklenmesinin planlandığı belirtilmiştir.

Yapılan açıklamalardaki çelişkiler, organik gübreye geçiş konusunda bir plan ve programın olmadığını akla getirmekte, 2018 çay sezonunda organik gübreye geçilip geçilmeyeceği konusunda henüz net bir açıklama ve programın olmayışı çay üreticilerini ve müstahsilini endişelendirmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2017 yaş çay sezonu Eylül ayı itibarıyla bitmiştir. Bu sezonda zorunlu organik gübreye geçiş konusunda neler yapılmıştır?
2. Zorunlu organik gübreye geçiş 2018 yaş çay sezonunda başlatılacak mıdır? Bu konuda nasıl bir planlama öngörülmektedir? Hangi çalışmalar yapılacaktır?
3. Kimyasal gübre kullanımının yarattığı zararların giderilmesi için ne gibi çalışmalar yapılacaktır? Organik gübreye geçiş bu zararların giderilmesi için etkili bir yöntem midir?
4. Olası verim düşüşünün telafisi için hangi destekleme yöntemlerinin uygulanması düşünülmektedir?
5. Organik gübreye geçiş durumunda ortaya çıkacak ürün kaybı nasıl telafi edilecektir? Müstahsile nasıl bir katkı yapılacaktır, Türkiye’de ortaya çıkacak kuru çay ihtiyacı nasıl karşılanacaktır, kuru çayda ortaya çıkacak aşırı fiyat artışına karşı tüketici nasıl korunacaktır?
6. Zorunlu organik gübre uygulamasının iptal edilmesi söz konusu mudur?
7. Organik gübre kullanımının zorunlu hale getirilmesi organik tarıma geçiş anlamına gelmekte midir? Gelmiyorsa çay üretiminde organik tarıma geçilmesi için hangi çalışmalar yürütülmektedir?